

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΔΑΟΥΛΑ

('Αληθινή ιστορία)

ΙΑ μακριά νύχτα χειμωνιάτικη, μοῦ διηγηθήκαν στή Γουμένιτσα τήν παρακάτω ίστορία :

“Ενα πρωτ, ἐπί Τουρκοκρατίας στή Θεσσαλονίκη, δταν ἔβραζε ὁ ἀγών τῶν Ἑλληνοβουλγαρικῶν σωμάτων, παρουσιάσθηκε στὸ γραφεῖο τοῦ τόπου Προξένου τῆς Ἑλλάδος, ἐκεῖ, Κορομηλᾶ, ἵνας ἴσχνος, κίτρινος, δυστυχισμένος, κακοντυμένος, πεινασμένος καὶ ἐλεινός, μόλις στεκάμενος στὰ πόδια του, ἀνθρωπος καὶ τοῦ εἰπε :

— Εἶμα ὁ Δαούλας. “Ἐκαμα ἓνα μεγάλο κακούργημα στήν Ἀθήνα καὶ ἔφυγα ! Εἶμαι φθισικός καὶ θά πεθάνω ! Τὸ ἔγκλημα τὸ

ἔκαμα, γιατὶ είχα λόγους μεγάλους νὰ τὸ κάμω ! Πριν πεντάνω δύως, θέλω γιὰ νὰ ἔξαγονται καὶ τὸ κακούργημα μον, νὰ προσφέρω τὶς τελευταῖς μου ἡμέρες στήν πατρίδα ! Χρησιμοποιήστε με, κύριε Πρόξενε, διότις θέλετε, στείλτε με στὸ πειδὲ ἑπτάκινον σημεῖο ! Αναδέστε μου τὴν πειδὲ ἀκατόρθωτη ἀποστολή. ‘Εμπιστευθῆτε σὲ μένα, Πρόξενε ! ..

Τὸ ἔγκλημα τοῦ Δαούλα, είχε συνταράξει δῆη τὴν ἀθηναϊκή, τότε κοινωνία.

‘Αγαπούσε παράφορα ἔνα κορίτσι. Τὸν ἀγαπούσε καὶ αὐτὴ τρελλά. Τὴν ζήτησε εἰς γάμινον, τοῦ τὴν ἀρνήθηκαν γιατὶ ἡταν φθισικός καὶ τὴν βιάσαν νὰ πάρῃ ἔναν ἀλλον. Τὴν νύκτα τῶν γάμων ὁ Δαούλας μανικάς ἀπὸ τὸν πόνο καὶ τὴν ἀπελπισίαν του, συνέλαβε τὴν μεγάλην ἐκδίκησι του. Παρήγγειλε σ' ἔνα ‘Αθηναϊκό ζαχαροπλαστεῖο μά τουρτα, τὸν παραγέμμειο δηλητηρίο, καὶ μὲ μια φεύτηκη κάρτα, ἐνὸς οικογενειακοῦ τῆς νῦντος φίλου, ποὺ ἔλειπε, ἀπ' τὰς Ἀθήνας τὴν ἔστειλε, γαμήλιο δῶρο, τῶν εὐτυχισμένων νεογύμφων. ‘Ετοι νύχτα καὶ γαμβρός, ἀντὶ νύκτας γάμου, ἐκομηθῆσαν τὴν ἀπέραντη νύχτα τοῦ θανάτου. ‘Επίσης φαρμακωθῆκαν καὶ πεθαναν, καὶ οἱ γονεῖς τῆς νῦντος καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς συμπεθέρους ! ...

Κάθε ἀλλος γνήσιος ἔλληνας, δὲν τὰ ἀκουγε αὐτά, ἐντὸς τοῦ Προξενείου, δὲν συνελάμβανε τὸν Δαούλα καὶ δὲ τὸν ἔστειλνε δεμένο στήν Ἑλλάδα νὰ ξαναποτηθοῦν οἱ νόμοι καὶ νὰ γεμίσουν μικρόβια οἱ φύλακες...

‘Ο Κορομηλᾶς δῶμας ἡταν ἔξαιρετικὸς ἔλληνας καὶ σκέψθηκε νὰ τὸν χρησιμοποιήσῃ. Εἴπαμε πῶς ἔβραζε ὁ ἐλληνοβουλγαρικὸς ἀγών τότε στή Μακεδονία, καὶ ἡ περιφέρεια τῆς Γουμένιτσης ἔφευγε ἀπὸ τὰ χέρια τους. Μετὰ τὸ μαρτύριο καὶ τὸν ἄγριο σποτωμό, τοῦ ἐπιλογία Πίτσουλα, ποὺ είχε πάει, δῆθεν, ὡς δάσκαλος ἔκει, οἱ ἔλληνες ἐμάρευθηκαν. Οργίαζε ἔκει πέρα ὁ Βουλγάρος Ἀποστολάρ. ‘Εφάνηκαν ἔκει καὶ σώματα ἔλληνικά, ἀλλὰ περιωρίσθηκαν σ' ἀντεκδικήσεις. Τοῦτο ἔκαμε τοὺς προσκόπους ἔλληνας τῆς πόλεως νὰ συνθηκολογήσουν μὲ τοὺς Βουλγάρους. ‘Θωσαν ἡμέρας, κατὰ τὶς ὅποιες οἱ βουλγαροὶ κομιτατῆδες δὲν ἤσαν ἀνενοχλητες δεκτοὶ στή Γουμένιτσα καὶ ἡμέρας ποὺ δὲν ἔμπαιναν στὴν πόλι οἱ ἔλληνες ἀντάρτες ! Βασίλευεν δῶμας ἔκει ὁ Ἀποστολάρ.

“Ετοι ἡταν τὰ πράγματα δταν μὰ μέρα, ποὺ δὲν Ἀποστολάρ φηταν

νὰ μισθ ἀκόμη περιοστέρεο εὸν δῆδρα μον... Κι' ἔγω γιὰ νὰ τὸν παρηγράφων, τοῦ ἔβαζα σὸ δόδοντο τὸν μναλὸ τοῦ τὴν ίδεα νὰ γινεῖ δῆδρας μον δταν ἔμενα χρῆ...

— Είχε δεχθεὶ νὰ σκοτώσῃ τὸν ἀνδρα σας ;

— Ναι. Διπλάδην τὸ εἰπε δποφασίσει μόνος τον.

— Κι' ἀπόφε, ἀπόφε τὶ συνέβη ;

— Μετὰ τὸ γενέμα... γιὰ νὰ εἰσωνενθῶ τὸν σύνηγο μον τοῦ ελα δτι διάννης τὸ δέρχοταν... Και δὲ μ' ἐπίστεφε... ‘Ηλδε σιγὰ σδτὸ δωμάτιο μον δνοιέτε, τὴν πόρτα καὶ ἐπισφράδειο ! ‘Ο Γιάννης ἐπισφράδειον ἐπίστες ἀπὸ τὴν κάμαρα. ‘Ηταν ἱνας διπλὸς τρομερὸς πυροβολισμός. Σκοτώθηκαν κ' οι δύο !...

— Καὶ οι διπλότειαι τὶ ἔκαμαν, τὶ εἴπαν;

— Ολοι οι διπλότειαι ἔλειπαν. Τοῦς είχε στείλει δι τὸ φαράνως μὲ τὸ αντοκίνητο στὴν πόλι, σὲ κάποιο ἰπποδρόμιο...

Μόντι τότε ἀνέμεσα σὲ δύο νεκρών, κατελήφθην ἀπὸ τρομερὸ φόρο... “Εφογα οδν τὸν περιλλή, καὶ ἥρθα ἐδῶ. Λέν μπορεῖτε παρὰ νὰ τὸ ππτε αὐτὸ στὴν ἀνάκριση...”

— Ενας μάρτυς πρέπει νὰ λέγῃ δὲν τὴν ἀλήθεια, κυρία...

— Θα ππτε λοιπὸ δὲν δοα σᾶς εἴπαν; Κι' δτι κλείσθηκα μαζὶ σας ο' αὐτὸ τὸ σαλόνι; Κι' δτι ήπια μαζὶ σας ομαδίναν, καὶ αὐτὸ δικόμπι, καὶ αὐτὸ;

Καὶ μὲ μια ἀπόφοιτη κίνησι η διαβολικὴ γνωστὴ βρέθηκε στὴν δυκαλία τοῦ Ριγάρδου Χέν...

(Μετάφρασις)

μὲ τὸ παλληκάρια του, σ' ἔνα καφενεῖο τῆς Γουμένιτσης καὶ μεγαληγοροῦσε, ἀνοιξε ἡ πόρτα καὶ μπήκεν ἔνας ἀνθρωπος; σὰν ἵσκιος, ἀρωστὸς ἀνθρωπος; ποὺ κανένας δὲν τὸν πρόσεξε. ‘Εκάθησε σὲ μιὰ γωνιά, ἡπει ἔνα τσάι καὶ ἐπειτα πήδησε ἔσφρακά πρὸς τὸ μέρος του ‘Αποστολάρ, τοῦ κατέφερε δυὸ γεροὺς μπάτσους στὸ πρόσωπο καὶ ἐπειτα τραβῶντας τὸ πιστόλι του τὸ ἀκούμπητο στὸ μέρος τῆς καρδιᾶς τοῦ ἀρχικοπατᾶτζη.

— Μήν κουνημῆς, τοῦ εἰπε, γιατὶ σ' ἔφαγα ! Οι Βουλγάροι κομιτατῆδες σηκωθῆκαν καὶ ἀρπάξαν τὰ δόπλα τους.

— ‘Ενας ἀν μὲ γγέῃ, χάθηκες !

— Ο ‘Αποστολάρ τοὺς εἰπε νὰ μὴν κινηθοῦν.

— Τί θέλεις; πώτησε επειτα τὸν ἀγγωνιστο ποὺ δὲν ἤταν παρὰ δὲν θάλασσας.

— Νὰ μὴν ξαναπατήσετε ‘δω πέρα ! Σοῦ δινω δὲν τὸ λόγο μου, πῶς τώρα δὲν θὰ σαλάσω... Νὰ διατάξῃς δῶμας τὰ παλληκάρια σου, νὰ φύγουνε ἀπὸ τὴν πόλι. ‘Εμπρός, μάρξ, δσο νὰ πῶ τρία νάχουν φύγει. ‘Ενα... Δυό...

— Ο ‘Αποστολάρ διέταξε καὶ οἱ κομιτατῆδες ἔφυγαν. Μόλις τὰ παλληκάρια ἀνέβηκαν κατὰ τὸ βουνό τῆς Κρίθης, δὲν ἀσθενικὸς ἔκεινος ἀνθρωπος τράβηξε τὸ πιστόλι την καρδιᾶ του.

— Τράβα τώρα καὶ σύ, τοῦ εἰπε, καὶ ἀν ξαναπατήσῃς δῶ, δὲν θὰ γλυτώσως ἀπὸ μένα !...

— Απὸ τότε κομιτατῆδης δὲν φάνηκεν στή Γουμένιτσα καὶ οι Βουλγάροι τρομοκρατηθήκαν.

Σὲ λίγες μέρες ἔβγαλε μὰ ἐγκύλιο ποὺ ἔλεγε στοὺς Βουλγάρους :

— «Για κάτε Γιάννης, ποὺ δὲν σκοτώνετε, θὰ σκοτώνετε τρεῖς Βάνηδες, γιὰ κάθε Δημητρή, θὰ σκοτώνετε πέντε Τούντρες, γιὰ κάθε Χρήστο δύο ‘Ιτικοῖς δὲν μοῦ περάνων, γιὰ κάθε Κωνσταντίνο ξένη Τραίκοι καὶ ουτέ το καθέξεις. ‘Ο δραχηγός δῶμαν ἔδω

Δασούλας.

— Ετοι βασίλεψε ἡ εἰρήνη στή Γουμένιτσα καὶ οἱ Ελλήνες ἀρχίσαν νὰ πέρνουν θάρρος.

Μά οι Βουλγάροι δὲν ήταν χαλάσαν.

Κομιτατῆδης δὲν τολμοῦσαν πειὰ νὰ φέρουνε, ἀλλὰ ἔκαναν εἰρηνικές ἀισθετικὲς σοβαρές. Πλησίαζε στὸ μετάξη ἡ γιορτὴ τοῦ Μεθόδουν καὶ Κυριλλούν. Οι Βουλγάροι ἀποφασίσαν νὰ τὴν γιορτάσουν μὲ πορτή, πηγάνιοντας ἐν σώματι στὴν δοξολογία. ‘Ο Δαούλας παρήγειλες, νὰ μὴν λειτουργήσουν ἔκεινην τὴν ἡμέραν, γιατὶ δὲ... δυσαρεστηθῆ. ‘Εκείνοις ἀποφασίσαν νὰ τὸν παρακούσουν. Τότε καὶ αὐτὸς συλλαμβάνει ἕνα μεγάλο σχέδιο, ποὺ δὲν τὸ είπε σὲ κανένα, παρὰ μόνον σὲ ἔναν ἀπὸ τοὺς προκτούς του καροφοῖν. ‘Ελληνας δοκιμασμένος καὶ καλόν.

Εμάζευσε λοιπὸ καμποτα παλληκάρια του, μὲ πολλές χειροβομβίδες, τὸ καθένα καὶ τὸ ἔκρυψε, νύχτα, στὰ γήρω τῆς ἐκκλησίας στείλα ποὺ ησαν Ελληνικά. Δὲν τοὺς είτε τὶ δὲν κάνων, ἀλλὰ τοὺς συνέπτησε νὰ κάμων δὲν ἔκανε καὶ αὐτός, δταν τοὺς σφύριες ἔνα σφριγιά συνθηματικό, ποὶ είχαν.

Σκοπός του ήταν νὰ ξεπαστρέψῃ δλοις τοὺς Βουλγάρους, δταν θὰ πήγαιναν ἐν σώματι στὸν γαστρι...

***

Ζημέρωσε ἡ ἡμέρα, οδτε καμπάνες δῶμας χτύπησαν στὴν ἐκκλησία, οδτε ψυχή φάνηκε στὸ δρόμο. ‘Ο Δαούλας ἀκατάλαβε. ‘Ο πρόκτος, φωβούμενος τὰ ἐπακόλουθα, τοῦ πρόδωσε τὸ σχέδιό του. Διέλυσε τὰ παλληκάρια του τότε καὶ κατέβηκε στὴν πλατεία. Νὰ ἐπρόκτος ὁ δέλλιας, ποὺ ἐρχόταν γιὰ νὰ τὸν κατεψητοῦ.

‘Ο Δαούλας δέν τοῦ μὲλησε, τὸν πλησίασε μονάχα, τοῦ κατάφερε δύο ἡγηροὺς φύσκους στὸ πρόσωπο καὶ σιγά-σιγά, ἐπάρθηξεν δέω ἀπὸ τὴν πόλι, βαδίζοντας ἀργὰ καὶ μεγαλόπρεπα, σὰν πικραμένος βασιλάς. ‘Απὸ τὴν ἡμέρα αὐτὴ δὲν ἔφαντης πειὰ στὴ Γουμένιτσα οδτε κανεὶς τὸν είπε πειὰ οδτε μάκους γιὰ αὐτὸν κανένα !...

— Ενα μυστήριον μένει τὸ τέλος του δάκρυα πάνω !...

Καὶ κάθε ἔνας περιμένει, ἀκόμα, τώρα ἀπὸ καποὺ νὰ τὸν δῆ !...

***

Αὐτὴ τὴν ιστορία μοῦ διηγηθῆκαν ἔνα βράδυ τοῦ χειμῶνα, ἀπάνω στή Γουμένιτσα, ἐνώ, έξω ἔβρεχε καὶ τὸ νερό κυλούσε, μὲ ένα ήχο ἀπαλό, σὰν ψυχή ποὺ πονεμένη ἔκλαιγε, μέσα στὴν θρηματική στὸ σκετάδι...

‘Ο Μακεδονικός

ΣΤΟ ΠΡΟΣΧΕΧΕΣ ΦΥΛΛΟΝ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΜΑΓΕΙΑΣ»

‘Αληθινή κατάπληξις